

2. *Ковтун О.В.* Функціонально-семантична кореляція сполучників і сполучних комплексів в сучасній українській літературній мові. Монографія. – Вінниця : ВНТУ, 2014. – 144 с.

3. *Ковш Е.В.* Функціональное сближение предлогов с союзами в современном английском языке : дисс. ... канд. филол. наук : 10.02.04 : Москва, 2003. – 198 с.

*Корж Олена, Печенікова Лариса
Вінниця, Київ*

ОРГАНІЗАЦІЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДАХ

На сучасному етапі особливо помітним та визначальним є стрімкий розвиток науки і техніки, швидке накопичення й оновлення інформації, безперервний процес інформатизації, що безперечно сприяє розширенню ділових та культурних зв'язків із науковими, економічними колами в міжнародному масштабі, а відтак висуває нові вимоги до підготовки висококваліфікованих фахівців. Саме якісна освіта є запорукою світлого майбутнього держави, виступає складовою її національної ідентичності та показником добробуту громадян.

Головними завданнями вищої школи є підготовка такого фахівця, який уміє творчо та ініціативно мислити, самостійно поповнювати та застосовувати в практичній діяльності свої знання, оперативно реагувати на нагальні потреби суспільства, приймати нестандартні рішення, саморозвиватися тощо. Німецький педагог А. Дістервег підкреслював, що “розвиток і освіта ні одній людині не можуть бути дані або повідомлені. Усяк, хто бажає до них прилучитися, повинен досягнути цього власною діяльністю, власними силами, власним напруженням” [1: 107]. Отже, самостійна робота у ВНЗ є невід’ємною складовою навчально-виховного процесу студентів.

Проблемі самостійної роботи та методів її організації приділяли увагу багато дослідників: Ю. К. Бабанський, В. В. Давидов, М. А. Данилов, Г. В. Кудрявцева, І. Я. Лернер, О. М. Матюшкін, М. Д. Нікандров, Н. Ф. Талізін, Г. І. Щукіна, зокрема з позиції теоретико-експериментального аналізу самостійну роботу вивчав П. І. Підкасистий; Б. Г. Ананьєв, П. П. Блонський, Л. С. Виготський, І. Я. Гальперін, Н. А. Менчинська розглядали самостійну пізнавальну діяльність в психологічному ракурсі; В. П. Безпалько, Н. Г. Грекова, І. Д. Клегеріс – питання самостійної роботи студентів у ВНЗ.

Дослідники Л. С. Виготський, І. Я. Лернер, Н. Ф. Талізін, Л. В. Жаров

у своїх наукових пошуках розкрили поняття "самостійна робота", "самостійна пізнавальна діяльність", "самостійність" тощо. Так, В. А. Козаков визначає, що "...самостійна робота студента – це специфічний вид діяльності учіння, головною метою якого є формування самостійності суб'єкта, що навчається, а формування його знань, умінь і навичок здійснюється опосередковано через зміст і методи всіх видів навчальних занять" [2: 14].

У контексті сучасної парадигми навчання самостійну роботу необхідно з одного боку, розуміти як педагогічний засіб організації та управління самостійною діяльністю студента у навчальному процесі, з іншого – це специфічна форма навчально-наукового пізнання.

У науково-педагогічній літературі виокремлюють такі основні завдання самостійної роботи:

- поглиблення, закріплення, систематизація знань;
- самостійне вивчення та опанування навчального матеріалу;
- пошук та обробка інформації;
- формування потреби до самонавчання та самовдосконалення.

На нашу думку варто підкреслити, що на сучасному етапі вміння вчитися самостійно формується за допомогою залучення інформаційних технологій, застосуванням електронних навчальних матеріалів, освітніх баз даних, комп'ютерних навчальних програм, систем тестування, оскільки саме ці технології виступають не тільки засобами навчання, але й дозволяють підготувати конкурентоспроможних фахівців, розширити їх творчий та науковий потенціал тощо.

При організації самостійної роботи студентів, на основі індивідуального підходу, діяльність викладача окреслює такі напрями:

- розробка системи завдань із дисципліни різних рівнів складності;
- індивідуалізація навчальних завдань;
- урізноманітнення та багаторівневості складності навчальних завдань для студентів різних типологічних груп;
- вдале поєднання фронтальної, групової та індивідуальної форм роботи з урахуванням специфічних відмінностей типологічної групи;
- надання викладачем консультативної допомоги студентам;
- проведення контролю за продуктивністю виконання самостійної роботи тощо [3].

Необхідно підкреслити, що завдання, які пропонуються студентам на самостійне опрацювання мають бути диференційовані. Крім того слід враховувати досягнутий рівень умінь і навичок творчого використання засвоєних знань у різних навчальних ситуаціях (міжпредметні зв'язки), а також окреслювати головні аспекти продуктивного навчання дисциплінам, зокрема частково-пошукові та дослідницькі. Саме у такому випадку самостійна робота студентів виступатиме як засіб активізації навчання.

Таким чином, ефективна організація самостійної роботи студентів у

ВНЗ можлива за умов забезпечення оптимального поєднання аудиторної та позааудиторної роботи, застосування різних новітніх методів та технологій навчання, урахування специфіки вивчення навчальних дисциплін. Відтак, науково організована самостійна робота обумовлює активізацію навчально-пізнавальної діяльності студентів; сприяє підвищенню результативності навчання, навчає самостійно працювати з науково-технічною та методичною літературою, розвиває довільну увагу студентів та формує в них здатність міркувати тощо.

ЛІТЕРАТУРА

1. *Вітвицька С. С.* Основи з педагогіки вищої школи. Підручник за модульно-рейтинговою системою навчання. – 2-ге вид. / С. С. Вітвицька. – К.: Центр учбової літератури, 2011. – 384 с.

2. *Козаков В. А.* Самостоятельная работа студентов и её информационно-методическое обеспечение / В. А. Козаков. – К.: Вища школа, 1990 – 248 с.

3. *Щукина Г. И.* Роль деятельности в учебном процессе: Книга для учителя / Г. И. Щукина. – М.: Просвещение, 1986. – 142 с.

*Красьська Ольга
Вінниця*

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФІЛОЛОГІВ

Професійна освіта зазнає постійних змін відповідно до запиту та тенденцій розвитку сучасного інформаційного суспільства. Особливої ваги набуває комунікативна компетентність фахівців, яка забезпечує вкрай важливу здатність співпрацювати, домовлятися та вирішувати складні науково-технічні та суспільно-культурологічні проблеми.

Комуникативну компетентність з погляду лінгвістики, педагогіки, психології, соціології, теорії комунікації, культурології досліджували L. Bachman, M. Canale, N. Chomsky, B. Dignen, K. Foss, J. Habermas, O. Hargie, D. Hymes, S. Littlejohn, J. Koester, D. O'Hair, D. Mullin, A. Palmer, G. Rickheit, S. Savignon, P. Skehan, H. Widdowson, C. Sabee та ін. Серед українських вчених іншомовну комунікативну компетентність та компетентність загалом вивчали Л. Волкова, Л. Гріднева, М. Бабинець, Т. Бутенко, Г. Данченко, О. Жирун, О. Касаткіна, С. Козак, І. Козубовська, С. Макаренко, Н. Микитенко, В. Назаренко, А. Хом'як, В. Черевко та інші. Попри уже